

**POSOLSTVO POSVÄTNEJ SYNODY  
PRAVOSLÁVNEJ CIRKVI V ČESKÝCH KRAJINÁCH A NA SLOVENSKU  
PASCHA CHRISTOVA 2019**

Drahí duchovní otcovia, v Christu milovaní bratia a sestry:

**Χριστός ἐκ νεκρῶν! Christos vstal z mŕtvych!      Βασίλειος ἐκ νεκρῶν! Naozaj vstal z mŕtvych!**

**Сей день, ἔργου сотвори гдѣ, возрэдѣмъ ѡи возвелемъ въ оны! Toto je deň, ktorý učinil Hospodin, plesajme a radujme sa v ňom!** – volá žalmista Dávid (Ž 117, 24).

V dobách Starej zmluvy bol sviatok Paschy slávnostnou spomienkou na veľkolepé vyslobodenie z egyptského otroctva. Čo potom povedať o našej Pasche? Ved' Stará zmluva bola len tieňom a predznamenaním toho, čo malo prísť s narodením a víťazstvom prisľúbeného Mesiáša. Stará Pascha, ktorú slávili Židia, bola sviatkom telesného vyslobodenia izraelského národa, oslobodenia z pozemského otročenia pod bičom faraóna. Naša kresťanská Pascha je omnoho vznešenejšia, pretože je duchovná a rieši večný údel človeka. Christova Pascha vyvádza veriacich spútaných hriechom von z duchovného otroctva - k odpusteniu ich vín a do slobody Božích detí. Vyhnancov vracia do Raja. Vedie ich od smrti do života. Namiesto úniku z područia faraóna je teraz Boží ľud zbavený krutosti diabla a večnej záhuby.

Pascha Christova je naším najväčším sviatkom, v ktorom oslavujeme, že samotný Boží Syn svojim Zmŕtvychvstaním prešiel z tohto sveta k nebeskému Otcovi, zo zeme do neba, a tým nás zbavil od večnej smrti a otročenia diabla. Daroval nám **ѡбласть чадомъ живимъ быти - moc stať sa Božími deťmi** (Jn 1, 12), ako vysvetľuje sv. Ambróz Milánsky.

Hlahol paschálnych zvonov zvoláva veriacich, sviatočne oblečených do najlepších odevov, aby – podobne ako kedysi ženy myronosice – žasli nad prázdny hrobom, z ktorého vyžaruje nehmotné svetlo Zmŕtvychvstania. Duchovenstvo vo svetlých rúchach s kadidlom, veriaci so sviecami – všetci spoločne obchádzajú chrám s paschálnym spevom. Ľudia sa radujú, anjeli spolu s nimi vzdávajú chválu. Nebo i zem sa spojili, aby oslávili Zmŕtvychvstanie a Víťazstvo Iisusa Christa nad smrťou: **Да воскреснетъ бгъ ѡи разочаетъ врази егѡ, ѡи да въжатъ ѡ лица егѡ ненавидящии егѡ! Nech povstane Boh a rozprchnu sa Jeho nepriatelia, a nech zutekajú pred Ním tí, čo ho nenávidia!** (Ž 67, 2).

Na Christovom Zmŕtvychvstaní stojí naša pravoslávna viera. Apoštol Pavol volá smerom k tým, ktorých viera je slabá alebo chabá: **ἄγε χριστός не востъ, сѣтна вѣра ваша! Ak Christos nevstal z mŕtvych, márna je vaša viera!** (1 Kor 15,17) My nemusíme pochybovať, pretože máme celý oblak svedkov – i samotný apoštol Pavol videl zmŕtvychvstalého Spasiteľa. Prvokresťanská Cirkev mala vo svojich radoch stovky ľudí, ktorí sa stretli so zmŕtvychvstalým Christom. Dokonca i mimo prostredia Cirkvi niektoré dôveryhodné osoby vydali o tom svoje svedectvá. Potom je tu nespočetné množstvo svedectiev pravoslávnych svätých, ktorým sa Hospodin zjavil vo svojej sláve. Takéto zjavenia nechýbajú ani v dnešnej dobe – za všetky spomeňme aspoň

svedectvo nedávno svätorečeného veľkého starca Paisija Svätohorca (+1994), ktorý počas svojho pozemského života niekoľko rás uvidel neopísateľne krásnu tvár Iisusa Christa.

Christovo Zmŕtvychvstanie nám dáva dôkaz a záruku, že všetko, v čo veríme a do čoho sme vložili svoju nádej, je pravda! Hospodinovo Zmŕtvychvstanie je zárukou nášho vlastného vzkriesenia. Je zárukou porazenía smrti a prekonania moci hriechu. Je zárukou víťazstva nášho Spasiteľa nad nepriateľom ľudského rodu, nad zhubcom ľudských duší, nad diablom a jeho mocnosťami. Je zárukou brány, otvorenej pre človeka späť do Raja. Je zárukou našej spásy a večného blaženého života s Christom. Zmŕtvychvstaním sme od Neho dostali záruku opravdivosti všetkého, v čo veríme a v čo dúfame.

Adam a Eva boli kedysi kvôli hriechu odpadnutia od Boha vyhnaní z Raja a jeho brána sa pred nimi zatvorila. Keďže sa svojou neposlušnosťou odcudzili Stvoriteľovi, prišli o Raj, stratili prístup k stromu života a vnikla do nich smrť. Avšak prišiel Christos, ktorého Písmo sväté nazýva novým Adamom, a preukázal poslušnosť, a to až do krajnosti - po smrť na Kríži (Flp 2, 8). Práve ňou otvoril dovtedy pevne uzavretú bránu Raja. Otvoril ju pre nás všetkých, lebo ako všetci umierajú v Adamovi, tak i všetci ožijú v Christovi (1 Kor 15, 22).

Christova Pascha nie je pre nás len každoročnou sviatočnou spomienkou. Je to neustále prežívaná skutočnosť nášho kresťanského života. Hospodinovo Zmŕtvychvstanie je osou našej viery. Táto viera ponúka našim srdciam, zvädzaným rôznymi pokušeniami a zmučeným svetskou márnosťou, dar už tu na zemi prežívať časť radosti nebeského Kráľovstva. Keďže Christos ukázal víťazstvo nad akýmkoľvek nepriateľom, môžeme spolu s apoštolom Pavlom nadšene zvolať: **ИЗВЪСТІХСЯ, ꙗкоу ни смѣръ, ни живѣтъ, ни ꙗгъли, ни начѣла, ниже оубо, ни нарѣцѣахъ, ни градѣцѣахъ, ни высотѣ, ни глѣбниѣ, ни ѿна тѣбарѣ кѣмъ възможетъ насъ разлѣчѣти ѿ любвѣ ежѣа, ꙗже ѿ хрѣтѣ ѿнѣ гдѣ нашеемъ.** **Som presvedčený, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani mocnosti, ani prítomné, ani budúce veci, ani výška, ani hĺbka, ani nijaké iné stvorenie nás nebude môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v Iisusovi Christovi, našom Pánovi (Rim 8, 38-39)**

**Иже ко единаго прегрѣшѣніемъ смѣръ царствѣа единаемъ, множае паче избѣтокъ блѣти и даръ правды прѣемлюще, въ живѣни воцарѣтѣа единаемъ ѿнѣ хрѣтомъ.** **Lebo ak previnením jedného skrze jedného zavládla smrť, tým skôr skrze jedného, Iisusa Christa, budú v živote kralovať tí, čo dostávajú hojnosť milosti a dar spravodlivosti (Rim 5, 17).** To je pozvanie adresované nám všetkým, pozvanie na „paschálnu hostinu viery“, ako hovorí sv. Ján Zlatoústý.

Pôst, ak sme ho konali v správnom duchu, v nás prebudil túžbu po Bohu a po spoločenstve s Ním. Obrátil náš duševný zrak od pozemského k nebeskému, od materiálneho k duchovnému, od dočasného k večnému. Vďaka tomu s vierou hľadáme na Christov kríž, skrze ktorý Spasiteľ zostúpil za nami až na samotné dno ľudskej biedy. V znamení Kríža vidíme zjavenie Božej lásky k človeku. Lásky, na ktorú veriaci človek odpovedá svojou vďačnosťou a odvetnou láskou. Hospodinovo Zmŕtvychvstanie je slávnostným a veľkolepým zjavením Božej moci a Jeho zvrchovanej vlády. Vykupiteľ sa ujal tých, ktorých našiel na dne najhlbšej priepasti, a nesie ich so

Sebou nahor k slobode. Vedie tých, ktorí boli uväznení v strašných temnotách; rozlomil brány žalára, otvára im cestu k svetlu. Ľudí, týraných diablom za ich hriechy, sa ujal Boh a uvádza ich do ríše blaženosti a odpustenia.

Túžba po večnom živote nie je pre najhlbšie vnútro našej duše ničím cudzím. Všetci – už od útleho detstva - kdesi v koreňoch vlastnej bytosti vnímame neprirodzenosť smrti a pociťujeme odpor k pomínutelnosti. Nemožno sa s ňou zmieriť – tak nad smrťou narieka básnik. Smrť je nám z hĺbky srdca odporná. Cítíme, že sme stvorení pro život a nie pre umieranie. A tento večný nesmrteľný život, o ktorý bolo ľudstvo pradávny neuposlušnosť prvých ľudí pripravené, nám prišiel Christos vrátiť. Akými slovami sa Mu za to poďakujeme? Hospodin sa za nami vybral predovšetkým preto, aby sme z Jeho rúk prijali dar života, ktorý nám ponúka. Aby sme prijali ako dar Jeho samotného – pre nás poníženého, ukrižovaného, trpiaceho a pochovaného; aby sme Ho prijali spolu s Jeho víťazstvom nad smrťou, vstávajúceho z mŕtvych a vystupujúceho so slávou na nebesia.

Takýmto spôsobom sa skrze vieru, pokoru, poslušnosť a oddanosť Jeho milovanej Cirkvi stávame účastní na Jeho sláve i Jeho Zmŕtvychvstaní, aby sme sa spolu s Ním radovali po nekonečné veky v Jeho Kráľovstve.

Tým sa dostávame i k odpovedi na otázku, ako dôstojne osláviť Paschu. Predovšetkým posilnením svojej viery a vdáčnosti Bohu za to, čo pre nás urobil. Vieru a vdáčnosť vtelíme do svojich životov tým, že ich budeme viesť podľa Božích prikázaní, aby boli milé Hospodinovi. A nezabúdajme, že na Christovo Zmŕtvychvstanie môžeme dôstojne odpovedať odvetnou láskou – trpezlivosťou, súcitom, žičlivosťou, nezištnou pomocou, ktorú si navzájom preukazujeme, znášateľnosťou, pokorou pred blížnymi. Pre paschálnu radosť zabudnime na naše nezhody. To je tá pravá oslava, ktorú od nás Hospodin očakáva! Ved' o tom spievame pri paschálnej bohoslužbe: **Προσεκτιμίαια τρισημεσίωμζ, ή δρόζζ δρόζζα ώβήμεμζ! Rozžiarme sa slávnosťou a navzájom sa objímme!**

Prajeme všetkým povznášajúcu a radostnú oslavu tohtoročnej Paschy Christovej a pozdravujeme vás slovami paschálneho tropára: **Χρῆτός βοκρέε ήζ μέρτεβυχζ, σμέρτίω σμέρτζ ποπράβζ, ή σζυμζ βο γροεβχζ ζωβότζζ δαροβάβζ! Christos vstal z mŕtvych, smrťou pošliapal smrť a tým, čo sú v hrobách, daroval život!**

† **Rastislav**

arcibiskup prešovský,  
metropolita českých krajín a Slovenska

† **Michal**

arcibiskup pražský a českých krajín

† **Juraj**

arcibiskup michalovsko-košický

† **Simeon**

arcibiskup olomoucko-brniansky

† **Izaiáš**

biskup šumperský